

N:o 6.

Ank. till Riksd. Kansli den 5 Mars 1885. kl. 1 e. m.

Utlåtande, i fråga om användandet af Riksbankens vinst för år 1884.

Såsom redan för Riksdagen omförmälts, uppgår den under år 1884 å Riksbankens rörelse uppkomna behållna vinsten till 2,527,386 kronor 5 öre; och tillkommer det, enligt 1 § af den för Banko-Utskottet gällande instruktion, Utskottet att om användningen af samma vinst till Riksdagen afgifva förslag.

Vid fullgörande af detta sitt åliggande har Banko-Utskottet tagit i öfvervägande det förslag rörande sagda vinst, som innefattas i Kongl. Maj:ts till Riksdagen aflättna proposition om statsverkets tillstånd och behof, samt i sammanhang härmed jemväl förehaft till behandling en af Herr *A. O. Wallenberg* inom Riksdagens Första Kammare väckt och till Utskottet hänvisad motion, N:o 30, angående användande af en del utaf ifrågasvarande vinst, hvarjemte Utskottet på anmodan bekommit yttrande i ärendet af fullmäktige i Riksbanken.

Kongl. Maj:t har uti dess nyss berörda proposition hemställt, att af Riksbankens vinst för nästlidet år ett belopp af 1,300,000 kronor må anvisas för statsverkets behof att utbetalas vid den tid under år 1886, som af Riksdagen bestämmes.

Herr Wallenberg har i sin förberörda motion föreslagit, »att af 1884 års bankovinst skall inom 1885 års utgång aflemnas en million kronor till Riksgäldskontoret såsom bidrag till statsskuldens förräntande och amortering.»

Uti det af fullmäktige i Riksbanken den 26 nästlidne Februari i frågan afgifna yttrande hafva fullmäktige förklarad, det de icke funnit något särskildt skäl att nu frångå den sedan flera år tillbaka iakttagna grundsatsen att fördela bankovinsten till ungefärligen lika belopp emellan

Bih. till Riksd. Prot. 1885. 6 Saml. 1 Afd. 4 Häft.

statsverket och Riksbanken; men som fullmäktige i anledning af vid Riksdagen väckta förslag ansett önskligt, att Riksbankens grundfond blefve ökad med 5 millioner kronor, hvilket åter icke läte sig göra, derest så stort belopp som 1,300,000 kronor af bankovinsten blefve till statsverket öfverlemnadt, hafva fullmäktige för sagda ändamåls vinnande ansett af behovet påkalladt, att åt Riksbanken förbehölles den större qvoten af 1884 års bankovinst med 1,327,386 kronor 5 öre. Statsverkets andel skulle i sådan händelse komma att utgå med 1,200,000 kronor och fullmäktige förestälde sig, att den icke afsevärda minskning i det af Kongl. Maj:t ifrågakända beloppet, hvilken sålunda skulle för statsregleringen uppkomma, icke kunde vålla någon egentlig olägenhet, medan å andra sidan Riksbankens fördel genom en så beskaffad fördelning blefve tillgodosedd.

Vid afgifvande af det förslag till bankovinstens användande, med hvilket Utskottet åligger till Riksdagen inkomma, har Utskottet till en början velat fästa uppmärksamheten å Herr Wallenbergs ofvan omförmälda framställning om användande af en del af samma vinst till statsskuldens förräntande och amortering. Då häremot förekommer, att Kongl. Maj:t i afseende å den del af bankovinsten, som för statsverkets räkning äskats, icke ifrågasatt densammas användande till något visst särskildt statsändamål och då härförutom det icke lärer tillkomma Banko-Utskottet att om användandet af den bankovinstandel, som må finnas bära statsverket tillkomma, ingå i pröfning, har Utskottet funnit sig icke bära i vidsträcktare mån taga motionärens framställning i öfvervägande, än för så vidt densamma rör det belopp, motionären velat skola till statsverket anvisas och tiden för detsammas öfverlemnande. Vid genomläsande af förevarande motion i dess helhet synes framgå, att utöfver den million kronor, motionären velat skola af nästlidet års bankovinst utgå till statsskuldens förräntande och amortering, motionären jemväl förutsatt, att det af Kongl. Maj:t äskade beloppet 1,300,000 kronor skulle till statsverket öfverlemnas och således af samma vinst 2,300,000 kronor anvisas för statsverkets räkning. Den andel af bankovinsten, som sålunda skulle i Riksbanken bibehållas, komme följaktligen att inskränka sig till derefter återstående 227,386 kronor 5 öre. Utskottet anser sig emellertid bära här erinra, hurusom i en annan motion af samma motionär föreslagits, att Riksbankens grundfond skulle höjas med fem millioner kronor, eller från nu varande 35 till 40 millioner kronor. Med en så beskaffad fördelning af bankovinsten, som motionären ifrågasatt, kan dock en sådan tillökning af grundfonden icke för närvarande åvägbringas. Såsom af noten till § 4 i gällande bankoreglemente inhemtas,

uppgå nemligen Riksbankens reserverade medel, med frånräknande af nästlidet års bankovinst, icke till mer än 3,718,738 kronor 32 öre, i följd hvaraf, med tillägg af den del af samma vinst, som enligt motionärens förslag skulle i Riksbanken qvarstanna, de medel, som skulle kunna till grundfondens förökande anlitas, icke uppgå till fullt fyra millioner kronor. Lika med fullmäktige anser emellertid Utskottet det vara med Riksbankens fördel öfverensstämmande, att dess grundfond så snart ske kan ökas till fyratio millioner kronor; och då detta kan ske utan att i annan mån frånträda den allt sedan 1875 iakttagna fördelning till ungefärligen lika belopp mellan statsverket och Riksbanken af den senares vinst, än att, i stället för det i jemnadt tal till 1,250,000 kronor uppgående halvva beloppet af denna vinst för nästlidet år, 1,200,000 kronor till statsverket öfverlemnas, samt då med afseende å statsverkets ställning en sådan minskning af dess andel icke torde vid den nu förestående statsregleringen vålla någon olägenhet, har Utskottet funnit sig böra hemställa,

att af Riksbankens under år 1884 upplupna vinst 1,200,000 kronor öfverlemnas till statsverket samt återstoden 1,327,386 kronor 5 öre i Riksbanken bibehålles.

I fråga om tiden för aflemnande till statsverket af förstberörda 1,200,000 kronor har, vid det förhållande att Kongl. Maj:t icke hemställt om beloppets utlemnande förr än under år 1886 eller annorledes än hittills under de senare åren egt rum, Utskottet, i enlighet med hvad tillförene i sådant hänseende föreslagits, skolat hemställa,

att statsverkets andel af bankovinsten för år 1884 skall af fullmäktige i Riksbanken tillhandahållas Statskontoret och utgå med en fjerdedel under loppet af hvarje af månaderna Januari, April, Juli och Oktober år 1886.

Den af Herr Wallenberg i ämnet väckta, ofvan omförmälda motionen torde härmed få anses besvarad.

Stockholm den 5 Mars 1885.

På Banko-Utskottets vägnar:

G. S. ÅKERHIELM.
